

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-333-0-16>

LOCAL SELF-GOVERNMENT: DEFINITION APPROACHES

МІСЦЕВЕ САМОВРЯДУВАННЯ: ПІДХОДИ ДО ВИЗНАЧЕННЯ

Kavylin O. A.

*Candidate of Political Sciences,
Associate Professor at the Department
of Public Management
and Land Cadastre,
Classical Private University
Zaporizhzhia, Ukraine*

Кавилін О. А.

*кандидат політичних наук,
доцент кафедри публічного управління
та земельного кадастру,
Класичний приватний університет
м. Запоріжжя, Україна*

Перша згадка про місцеве самоврядування в Україні з'явилася ще з квітня 1990 року, коли було прийнято Закон СРСР „Про загальні засади місцевого самоврядування і місцевого господарства в СРСР”, де у якості місцевого самоврядування було визначено самоорганізацію громадян для розв'язання безпосередньо або через органи, які вони обирають, усіх питань місцевого значення, виходячи з інтересів населення та особливостей адміністративно-територіальних одиниць, на основі законів і відповідної матеріальної та фінансової бази (ст.1 Закону [1]). Наприкінці цього ж року Президентом України було підписано Закон „Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування”, де поняття місцевого самоврядування знайшло своє відображення в такій же редакції (ст.1 Закону [2]). Територіальну основу місцевого самоврядування мали становити: сільрада, селище, місто.

Спеціалізований Закон „Про місцеве самоврядування в Україні”, який встановлював правові основи місцевого самоврядування надавав визначення, як гарантоване державою право та реальна здатність територіальної громади – жителів села чи добровільного об'єднання у сільську громаду жителів кількох сіл, селища, міста – самостійно або під відповідальність органів та посадових осіб місцевого самоврядування вирішувати питання місцевого значення в межах Конституції і законів України (ч.1, ст. 2 Закону [3]). Отже, Закон визначав місцеве

самоврядування, як „гарантоване державою право” та „реальна здатність територіальної громади”, у попередніх редакціях ці ознаки не були ключовими.

Гарантії місцевого самоврядування визначені у Конституції України, де вказано, що: народ здійснює владу безпосередньо і через органи державної влади та органи місцевого самоврядування (ст. 5); в Україні визнається і гарантується місцеве самоврядування (ст. 7); громадяни мають право брати участь в управлінні державними справами, вільно обирати і бути обраними до органів державної влади та органів місцевого самоврядування (ст. 38); місцеве самоврядування – є правом територіальної громади самостійно вирішувати питання місцевого значення (ст. 140) [4].

З приводу „реальної здатності територіальної громади вирішувати питання місцевого значення”, можна зазначити, що реально вчиняти будь-які дії територіальна громада зможе лише у тому випадку, коли таке право буде закріплено у нормативно-правових актах, і представники органів місцевого самоврядування будуть мати відповідні повноваження (такі повноваження закріплені у ст. 25, 26 ЗУ „Про місцеве самоврядування в Україні”).

У Європейській хартії місцевого самоврядування, яка була ратифікована Верховною Радою України 15 липня 1997 року, також, підкреслюється, що місцеве самоврядування спроможність органів місцевого самоврядування здійснювати регулювання та управління суттєвою часткою публічних справ [6]. А це, як ми вже підкресливали може бути лише за наявності у них певного правового статусу та закріплення за ними відповідних повноважень.

В Указі Президента України було підписано Закон „Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування” було уточнення, що вирішення питань місцевого життя має бути в межах власної фінансово-економічної бази. У сучасній редакції такого уточнення не має, але у ст.142 Конституції України вказано, що матеріальною і фінансовою основою місцевого самоврядування – є рухоме і нерухоме майно, доходи місцевих бюджетів, інші кошти, земля,

природні ресурси, що є у власності територіальних громад сіл, селищ, міст [4].

Крім того, у ч.7, Розділу V „Прикінцевих та перехідних положень” ЗУ „Про місцеве самоврядування в Україні” вказано, що „ ... територіальні громади села, селища, міста, що добровільно об'єдналися в одну територіальну громаду, шляхом місцевого референдуму можуть прийняти рішення про вихід з цієї громади лише за умови наявності фінансово-матеріальної бази, достатньої для забезпечення здійснення кожною з цих громад функцій і повноважень місцевого самоврядування” [3], що все ж таки підкреслює, що вирішення питань місцевого життя громади може бути лише в межах власної фінансово-економічної бази, не дивлячись на те, що у самому визначенні поняття „місцеве самоврядування” про це не вказано, і про це можна говорити лише проаналізувавши окремі норми законодавства та зробив відповідні висновки.

Відповідно до ст. 63 ЗУ „Про місцеве самоврядування в Україні” доходи місцевих бюджетів формуються за рахунок власних та закріплених джерел [3]. І такими джерелами можуть бути окрім податків, зборів та інших обов'язкових платежів кошти, отримані від здійснення підприємницької діяльності, між бюджетні трансферти (субвенції та дотації), залучені кошти, тощо. І, отже виконувати власні повноваження стосовно фінансування видатків місцевого бюджету за відповідними напрямками, – можуть лише в межах власних надходжень.

Література:

1. Про загальні засади місцевого самоврядування і місцевого господарства в СРСР: Закон від 09.04.1990 р. № 1417-І <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v1417400-90#Text>

2. Про місцеві Ради народних депутатів та місцеве і регіональне самоврядування: Закон від 7 грудня 1990 р., № 533-ХІІ / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/533-12#Text>

3. Про місцеве самоврядування в Україні: Закон від 21 травня 1997 р., № 280/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/%D0%B2%D1%80#Text>

4. Конституція України: Закон від 28 червня 1996 р., №254к/96-ВР / Верховна Рада України. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%B2%D1%80>.

5. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон від 15 липня 1997 р., № 452/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text>

6. Про ратифікацію Європейської хартії місцевого самоврядування: Закон від 15 липня 1997 р., № 452/97-ВР / Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/452/97-%D0%B2%D1%80#Text>

DOI <https://doi.org/10.30525/978-9934-26-333-0-17>

DEFINITION OF “CULTURE” IN THE ASPECT OF “SAFETY CULTURE” DURING MINE ACTION

ДЕФІНІЦІЯ «КУЛЬТУРА» В АСПЕКТІ «КУЛЬТУРА БЕЗПЕКИ» В ПРОЦЕСІ ПРОТИМІННОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Bohdanov L. V.

*Postgraduate Student
at the Department of Public
and Land Management
Classical Private University
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
Zaporizhzhia, Ukraine*

Богданов Л. В.

*аспірант кафедри публічного
управління та землеустрою
Класичний приватний університет
ORCID ID: 0009-0009-2887-9321
м. Запоріжжя, Україна*

Постановка проблеми. Безпека людини – це основний склад сталого людського розвитку, який використовується світовим співтовариством в якості основного важеля людського розвитку планетарних суспільств, не випадково розробниками концепції науково-освітнього напрямку «Безпека життя і діяльності людини». Вчені проаналізували процес трансформації адміністративної системи розвинених країн світу і прийшов до наступного висновку, що безпека власного існування,